

pul szolgálni az újabb kor reformációjának, melynek hullámverései az egész kereszténységben érezhetők s a mely a mellett, hogy a legbiztosabban közölheti a vallás és tudomány közötti békességet, másfelől az emberiséget egykor talán ismét egyesítheti a szeretetben, mint a Krisztus első követői egyesülve valának.

Hitünk jövőjében vetett eme reménnyel legyetek azért ismételten üdvözölve általam, szeretett testvéreink az urban. Legyetek meggyőződve arról, hogy mi nagyra becsüljük angol és amerikai hitrokoninkkal való atyafiságos viszonyunkat, erkölcsi solidaritásunkat s annak időről időre szilárdabbá tétele lelkünk forró vágy: és óhaja volt s marad mindig. A ti egyházaitok homlokán ragyogó ifjúság bája és varázsa a mi egyházunkra is elevenítőleg hat, arra is üdéséget és frisséséget sugároz: és én szeretem hinni, hogy a mi egyházunk ábrázatán ti is örömmel legeltetitek szemeiteket s gyönyörűséget talál lelketek annak háromszázados multjára tekinteni.

Isten hozott! Isten áldjon meg! A mélt. és főtiszt. zsinati főtanácsot pedig kérem, méltóztassék T. Gordon Sándor, Chalmers András urakat tiszteletbeli egyházi tanácsosaink sorába iktatni.

III.

Tiszt. Chalmers András cambridgei pap beszéde az angol küldöttség nevében.

Angol elvtársaim keresztény békeüdvözlését hozom önöknek s egyszerűs mind az önök törekvése iránti legélményebb rokonszenveknek biztosítását.

Testvéri szeretettel nyújtjuk önöknek kezeinket, hogy megerősödjünk a feladatra és célra, melyre Isten minket elhívott. Bár különböző országok lakói vagyunk, mégis miként önök, úgy mi is az emberiség legszentebb javaiért, a vallási felvilágosodásért, a lelkiismeretnek, a hitnek és hitvallásnak szabadságáért harcolunk.

Mi is, miként önök, a tiszta kereszténységnek, a tudománynak és mivelődésnek terjedésében az emberiségre nézve üdvet és reményt látunk. Ime a keresztény szeretet keze lerombolta azokat a választó falakat, melyeket egykoron a nemzetiségek és szokások emeltek. Az ügy, melyért mi buzgólkodunk, nemcsak nemzetiségi, hanem az emberiségé; és a mi lelkesültségünk Isten lelkétől ihletett szellem, mely sok országon áthatol azon forró ohajtással, hogy a keresztények egy nyájja, a népek egy családdá egyesüljenek.

Önök itt Erdélyben, miként mi Angolhonban, hajlékot készítettek a tiszta szellemi vallás számára. Az egyház és az állam hatalmaskodásával folytatott nehéz harcokban mind a két egyház fentartotta a világosságot a sötétségben. Háromszáz esztendő alatt az önök eldődeinek nehéz feladatot kellett teljesíteniök. Jogosan el lehet mondani, hogy az önök egyháza egy háromszázados háborúból kelt ki. Sok idővel ezelőtt, midőn a protestantismus hitcikkelybeli tévutakon és felekezeti czivakodásokban minden erejét elvesztette és a szolgaság várává lett, az önök egyháza világító toronyként állott ennek a dicső országnak lakószai között s ma is azt látjuk, hogy csak abban virágoztak fel teljesen a reformatio alapelveinek valódi vívmányai.

Önök itt Kereszturt egy oly férfiú tiszteletére tartanak emlék-ünnepet, ki egykor ennek az egyháznak üdvét és fájdmát hí szíven hordozta és a ki egész életében mélyen esengett a kereszténység új életre ébredése után. Bár csak szellemének szelid lehellete körülöttünk lengene itt, hogy békében munkálkodhassunk Isten akaratára szerint, és az ő országa terjesztésére irányzott törekvéseink az emberiség üdvére és éléhaladására szolgáljanak.

IV.

Üdvözlő iratok angol és amerikai hitrokoninktól.

1. A brit és külföldi unitárius társulattól.

A magyar unitáriusok 1879 aug. 24-én Székely-Kereszturon tartandó egyházi főtanácsához.

Kedves keresztény testvérek!

Nagyon megtisztelve éreztük magunkat, midőn vettük önök felszólítását, hogy mi is részt vegyünk azon kiválóan érdekes innepélyben, mely Dávid Ferencznek, az erdélyi unitárius egyházak egyik püspökének fog emléket szentelni vértanui halála háromszázados évfordulóján.

Ve vén nagyrabecsült püspökük szives felhívását, melylyel a zsinaton leendő képviseltetésünket kéri, a brit és külföldi unitárius társulat válaszmánya örömmel ajánlotta azt a tanács figyelmébe. A jun. 21-én tartott tanácsülés egyhangulag elhatározta, hogy követséget fog küldeni. E megbízatás elvállalására, mint a társulat képviselője, Tiszt. Gordon Sándor úr, Belfastból kéretett fel. A tanács egyszerűen örömmel értesülvén arról, hogy Tiszt. Chalmers András úr, Cambridgeből szintén jelen lenni ohajt ünnepélyükön, mindkét tisz-